

בש"פ 5029/14 - מדינת ישראל נגד מוסטפה אפסק

בבית המשפט העליון

בש"פ 5029/14

לפני: כבוד השופט א' רובינשטיין

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: מוסטפה אפסק

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: כ"ו בתמוז תשע"ד (24.7.14)

בשם המבקשת: עו"ד נילי פינקלשטיין

בשם המשיב: עו"ד יוני נוסבאום

החלטה

א. בקשה להארכת מעצרו של המשיב בתשעים ימים החל מיום 30.7.14 או עד למתן פסק דינו בת"פ 64029-10-13 בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, לפי המוקדם, בגדרי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו-1996.

רקע והליכים

ב. ביום 30.10.13 הוגש כנגד המשיב כתב אישום המייחס לו שני אישומים (ת"פ 64029-10-13). כנטען באישום הראשון, ביום 24.10.13 התפרץ המשיב לארבעה כלי רכב בכדי לגנוב מתוכם רכוש. בגין הנטען במסגרת אישום זה, יוחסו לעורר העבירות הבאות - ארבע עבירות של פריצה לרכב לפי סעיף 413 וסיפא לחוק העונשין, תשל"ז-1977, ארבע עבירות של גניבה לפי סעיף 384 לחוק העונשין, וארבע עבירות של היזק במזיד לרכב לפי סעיף 413 לחוק העונשין. כנטען באישום השני, המשיב מעולם לא החזיק ברשיון נהיגה; בהמשך לאמור באישום הראשון, סמוך לשעה 0100 בו בלילה הבחינו שני שוטרים מתחנת באר שבע, אשר נסעו בניידת שיטור סמויה, במשיב כשהוא יושב ברכב מסוג "שברולט קואליר" כשמנוע הרכב פועל. השוטרים עצרו לצד הרכב והזדהו כשוטרים, והורו לו לדומם את המנוע. המשיב התעלם מהוראת השוטרים, ופתח בנסיעה מהירה במטרה להימלט. השוטרים דלקו אחריו, וקראו לו באמצעות מערכת הכריזה לעצור בצד הדרך, תוך שהזעיקו כוחות נוספים. המשיב חצה מספר צמתים מרומזרים, שעה שהרמזורים דלקו בצבע אדום. השוטרים שהוזעקו יצרו חסימה באחד הצמתים, כך שנוצר עומס שמנע מן המשיב לחצות את הצומת. בהבחינו בעומס עלה המשיב ברכבו על אי תנועה ונסע בנתיב הנסיעה הנגדי, נכנס לצומת שעה שדלק ברמזור האור האדום, ונסע דרך רחוב שבו שני נתיבי נסיעה לכל כיוון ובמרכזו אי תנועה בנוי, והמשיך בנסיעה מהירה לכיוון הישוב עומר. כלי רכב אשר נסעו בנתיב הנגדי למשיב, נאלצו לבלום את רכבם בלימת חירום ולהסיט את רכבם ובכך מנעו תאונה עם רכבו של המשיב. המשיב המשיך להתעלם מן הקריאות שקראו לעברו השוטרים באמצעות מערכת הכריזה בניידות. בשלב מסוים עקף המשיב כנטען במהירות כלי רכב מצידו השמאלי, הסיט את הרכב בחזרה לנתיב הימני והמשיך בנסיעה מהירה, כתוצאה מכך נאלץ נהג כלי הרכב לבלום בלימת חירום ולהסיט את רכבו לשול הימני למניעת פגיעה. הניידות ניסו לעקוף את המשיב מספר פעמים, אך הוא הסיט את הרכב במהירות לכיוון הניידות, כדי לנגח אותן. נהגי הניידות בלמו בלימת חירום והסיטו את הניידות לשול השמאלי בכדי למנוע תאונה. בשלב מסוים, נסעו שני שוטרים במקביל לרכבו של המשיב מצד ימין, המשיב הסיט את רכבו לעבר הניידת, ובלם בלימת חירום, כך שרכבו הוסט לשול הימני. המשיב ירד לדרך עפר והמשיך בנסיעה במטרה להימלט מהשוטרים. כתוצאה מן הבלימה הפתאומית, נאלצו שני השוטרים לבלום בלימת חירום, הם התנגשו בגדר ההפרדה המצויה בשול הימני. הניידות האחרות המשיכו בנסיעה אחר המשיב בדרך העפר, המשיב עצר את הרכב והמשיך להימלט רגלית. השוטרים דלקו אחריו, שעה שניסה להתחבא עצרוהו, ועמו רוב הרכוש שגנב במסגרת המיוחס לו באישום הראשון. בגין הנטען באישום השני, יוחסו למשיב העבירות הבאות - סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק, נהיגה ללא רישיון לפי סעיף 10 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], חובת פוליסה לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תשל"ל-1970, הסתייעות ברכב לביצוע פשע לפי סעיף 43 לפקודת התעבורה. יצוין, כי במסגרת כתב האישום התבקש חילוט לטובת אוצר המדינה של הרכב מסוג "שברולט קואליר", אשר שימש את המשיב לשם ביצוע העבירות.

ג. עם כתב האישום, הוגשה בקשה למעצר המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, תוך שנטען לקיומן של ראיות לכאורה ולקיומן של עילות מעצר סטטוטוריות. לבקשת המשיב נדחה הדיון, לשם יצירת קשר עם הסנגורית שמונתה לו. בדיון ביום 7.11.13 הסכימה באת כוח המשיב לקיומן של ראיות לכאורה ועילות מעצר אך ביקשה להורות על עריכת תסקיר; לבקשה זו נענה בית המשפט. בתסקיר מיום 27.11.13 צוין עברו הפלילי של המשיב, אשר הורשע בעבר בעבירות רכוש, אלימות רחוב, סמים והפרת הוראה חוקית, בגין ריצה שלוש מאסרים. שירות המבחן התרשם כי המשיב רואה עצמו כמי שהשתקם ומנהל אורח חיים נורמטיבי בחמש השנים האחרונות. הוערך כי קיימת נזקקות טיפולית רבה, אך המשיב מתקשה לגלות מודעות לדפוסים המכשילים; הוערך כי קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות פורצת גבולות. שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית או שיקומית, נוכח התנגדות המשיב לטיפול הכולל התייחסות לבעיות אלכוהול וסמים, בנסיבות לא הומלץ על שחרור לחלופה, במיוחד באיזור מגוריו. בדיון ביום 28.11.13 ביקשה באת כוח המשיב לשלחו לתסקיר נוסף לבחינת חלופה טיפולית. ואולם, בהחלטה מיום 28.11.13 הורה בית המשפט על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים נגדו (מ"ת 64060-10-13, השופט נ' אבו טהה). נקבע, כי אין מקום להזמנת תסקיר נוסף נוכח המסוכנות הגבוהה הנשקפת מהמשיב לביטחון הציבור, מסוכנות המתעצמת נוכח הערכת

שירות המבחן כי קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות פורצת גבולות. עוד נקבע, כי גם אילו היה המשיב מביע נכונות להשתלבות במסגרת טיפולית, לא היה מקום להיעתר לכך נוכח מסוכנותו הגבוהה, והעדר נסיבות המצדיקות סטיה ממדיניותו השיפוטית של בית המשפט העליון בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה.

ההליך העיקרי

בדיון ביום 13.11.13 הוקרא כתב האישום, ונתבקשה דחיה לשם קבלת חומר החקירה החסר. בדיון ביום 2.1.14 שוחרר בא כוח המשיב מייצוגו, ובא כוחו החדש של המשיב ביקש דחיה של שבועיים לשם הידברות עם המאשימה. בדיון ביום 29.1.14 ניתן מענה מפורט לכתב האישום. בדיון ביום 12.2.14 נשמעו שני עדי תביעה. בדיון ביום 3.3.14 נשמעו שני עדי תביעה נוספים. בדיון ביום 3.7.14 נשמעו שלושה עדי תביעה; בתום הדיון נקבע כי ביום 7.9.14 תסתיים שמיעת ההוכחות, לרבות סיכומי הצדדים. בדיון ביום 9.7.14 נשמעו שלושה עדי תביעה, ובית המשפט שב על קביעתו כי שמיעת התיק תסתיים במועד ההוכחות הבא הקבוע ליום 7.9.14.

הבקשה

ד. בבקשה נטען כי המסוכנות הנשקפת מהמשיב עומדת בעינה, וזאת נוכח החשש לבטחון הציבור ולרכושו וכן החשש הממשי להימלטות מפני אימת הדין. נטען כי קצב התקדמות ההליך העיקרי משביע רצון, וסביר שתיתן הכרעה בתיק העיקרי במסגרת תקופת ההארכה המבוקשת.

ה. בדיון טענה עו"ד פינקלשטיין כי למשיב עבר פלילי וגם התסקיר אינו חיובי; אמנם, בשל עומס יומנו של בית המשפט המחוזי לא נשמעו ראיות לאורך מספר חודשים אך כיום עומד המשפט לפני סיום, נותר עד תביעה אחד ואחר כך פרשת ההגנה והסיכומים, הכל באותו יום.

ו. עו"ד נוסבאום טען למשיב, כי גם אם בתחילה נשמע המשפט כסדרו, אחר כך היתה הפסקה של ארבעה חודשים, ללא בקשות דחיה של המשיב (למעט בתחילה עם החלפת הייצוג). נאמר עוד, כי התיק יימשך גם לאחר הסיכומים לשם ההכרעה, והמדובר בעבירות שלא אחת נדונות למאסר שהוא פחות מן התקופה שבה היה המשיב עצור עד כה (הובאו שבע דוגמאות מבתי המשפט המחוזיים למאסרים שבין 3 ו-6 חודשי עבודות שירות לבין 8 ו-12 חודשי מאסר בפועל בעבירת סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה). נטען, כי ראוי המשיב לשחרור לחלופה שהציע (אין לו זולתה).

הכרעה

ז. אינני יודע מדוע חלפו ארבעה חודשים בין דיון ההוכחות ב-3.3.14 לדיון ב-3.7.14. הדבר אינו עולה מן

הבקשה, והצדדים הזכירו עומס ביומן בית המשפט. בפרוטוקול בית המשפט המחוזי מיום 3.3.14 גיליתי הפניה לגישור בפני נשיא בית המשפט המחוזי, אך לא ידוע לי מה עלה בגורלו של זה. עלי לציין על דרך הכלל - חלילה לי מתליית קולר בבית משפט עמוס - כי בתיק קטן ממדים יחסית כגון דא (בסופו של דבר יגיע לפחות מתריסר עדי תביעה) ופרשת הגנה קצרה מן הסתם, ראוי להשתדל, כמצוות הדין וכעולה מהחלטות שיפוטיות בבית משפט זה (ראו ע"פ 4865/09 פלדמן נ' בית המשפט המחוזי בתל אביב (2009)), שלא לקיים מרווחים של חודשים ארוכים כשהנאשם במעצר ללא מעש. דבר זה עשוי להוות לעתים שיקול לשחרור לחלופה. כידוע, תפקידו של בית משפט זה בתיקים לפי סעיף 62 הוא בקרת ההליך בבית המשפט הדיוני ובחובה זו שהטיל המחוקק עלינו לעמוד.

ח. ואולם, לרועץ למשיב דנא התסקיר מיום 26.11.13 שלא המליץ על חלופה במקום מגוריו, תוך ציון רמת סיכון גבוהה להמשך התנהגות פורצת גבולות, ואין - כאמור - חלופה אחרת. בנוסף, המשיב - בן 38 - הוא בעל גיליון מדכא למדי של רישום פלילי, הוא עמד 11 פעמים לפני בתי המשפט, מנעוריו בגיל 16, לרבות מאסרים, מהם ארוכים יותר ומהם קצרים יותר בעבירות אלימות (לרבות שוד מזוין, רכוש וסמים ועוד). על כן קשה מאוד להלום את שחרורו לחלופה בשלב זה.

ט. כאמור נטען גם, כי המשיב כבר מצוי במאסר תקופה שעולה אולי על המאסר שייגזר עליו אם יורשע. ואולם, לעומת גזרי הדין הקצרים יחסית - כולם בבתי המשפט המחוזיים - שהציג המשיב, ישנה רשימה ארוכה ביותר של פסקי דין בבית משפט זה ברף גבוה בהרבה של ענישה, שעמד על סביבות 4 שנים, ולמעט (למעט חריגים מועטים שסניגורים חרוצים מרבים להציגם) על שנים אחדות. על כן לא זו אמת המידה לבחינת התיק.

י. בשקלול החלטתי להאריך את המעצר כמבוקש בתשעים יום מיום 30.7.14. ואולם, הצדדים יביאו לפני בית המשפט קמא את משאלתי, כי נוכח ההפסקה שהיתה וההארכה ישקול כטוב לפניו ובהתאם לאפשרויות יומנו לעשות מאמץ לסיים את המשפט במהלך ההארכה הנוכחית. הדברים נאמרים עם שער אני לחגים הבאים עלינו לטובה שלאחר הישיבה הקבועה ל-7.9.14. בנתון לכך מתקבלת הבקשה.

ניתנה היום, כ"ט בתמוז התשע"ד (27.7.2014).

שׁוֹפֵט